

Nejvyššímu státnímu zastupitelství

V Praze dne 7. září 2017

Naše značka:2089/2017/Če/Sch

Oznamovatel: Kverulant.org o.p.s.

IČ: 28925165, se sídlem: Praha 10, Pražská 1148, PSČ 10200

právně zastoupený: Mgr. Adriánem Čech, advokátem, Advokátní kancelář Čech Hromek Pleskač, s.r.o., se sídlem Vinohradská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

*(podepsáno elektronicky)***Podezřelí:**

- 1) BigBoard Praha, a.s., IČ: 24226491, se sídlem Štětškova 1638/18, Nusle, 140 00 Praha 4
- 2) všichni další provozovatelé reklamních zařízení aktivně¹ porušující povinnost tato zařízení odstranit ve lhůtě k tomu stanovené v čl. II zákona č. 196/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- 3) statutární orgány, jiné vedoucí osoby, zaměstnanci a osoby vykonávající vliv v právnických osobách uvedených pod body 1) a 2), které se v rámci činnosti těchto právnických osob nebo v jejich zájmu na dále popsaném protiprávním jednání podílely

Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin

Podáno elektronickou poštou na adresu el. podatelny soudu: podatelna@nsz.brn.justice.cz

Podepsáno zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu

Přílohy: - dle textu

I.**Úvod – identifikace účastníků**

1. Oznamovatel je obecně prospěšnou společností, jež se v rámci své činnosti mj. dlouhodobě a nakonec i úspěšně zasazuje o změnu právního režimu umístování reklamních zařízení na pozemní komunikaci a podél ní, to vše v zájmu zvýšení bezpečnosti silničního provozu.

¹ zobrazením státních symbolů (konkrétně státní vlajky na nelegálně provozovaných reklamních zařízeních) zastřené reklamy na vlastní obchodní aktivity těchto osob

Advokátní kancelář Čech Hromek Pleskač, s.r.o.,

se sídlem Vinohradská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

IČ: 01814800, DIČ: CZ01814800,

společnost je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 211963

tel. (+420) 222 522 391, fax: (+420) 222 522 392, e-mail: recepce@iuridicus.cz;

bankovní spojení: UniCredit Bank Czech Republic, a.s., číslo účtu 2108911681/2700

2. Všechny shora označené podezřelé osoby jsou osobami, jež se **rozhodly porušit důležitou povinnost v zákonné lhůtě odstranit jimi vlastněná** - na dálnici, silnici I. třídy nebo jejich silničním pomocném pozemku nebo v silničním ochranném pásmu dálnice a silnice I. třídy zřízená a provozovaná - **reklamní zařízení**.
3. Porušení této zákonné povinnosti (viz článek II zákona č. 196/2012 Sb.) se uvedené osoby dopustily nejen formou prostého nekonání (tj. fyzického neodstranění nelegálních reklamních zařízení), které by samo o sobě žádné trestněprávní následky vyvolat nemohlo, ale i aktivním jednáním. To spočívá konkrétně ve velkoformátovém **zobrazení státní vlajky na těchto reklamních zařízeních, a to s jasným záměrem upoutat pozornost řidičů (k aktuální problematice zákazu těchto velkoplošných reklam v těsné blízkosti dálnic a silnic I. třídy), což ovšem současně vyvolává bezprostřední riziko ztráty koncentrace touto prezentací atrahovaných řidičů na vlastní řízení svého dopravního prostředku**.
4. Podle veřejně dostupných zdrojů společnost BigBoard Praha, a.s. provozuje přibližně dvě třetiny reklamních ploch v České republice s tím, že výše uvedený zákaz jejich provozování po 1.9.2017 se týká poloviny z nich.

II.

Základní vymezení skutku, v němž je oznamovatelem spatřován trestný čin

5. V souvislosti s novelou zákona o pozemních komunikacích, která byla s účinností k 1. 9. 2012 provedena zákonem č. 196/2012 Sb., došlo mimo jiné k zásadním změnám v oblasti regulace reklamních zařízení zřizovaných a provozovaných podél pozemních komunikací.
6. Konkrétně bylo **vlastníkům reklamních zařízení zřízených a provozovaných v ochranném pásmu dálnic (tedy ve vzdálenosti 250 metrů) a silnic I. třídy (zde ve vzdálenosti 50 metrů), aby nejpozději do 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona tato zařízení odstranila**.
7. **Jediným důvodem pro takto zásadní legislativní změnu bylo zvýšení bezpečnosti silničního provozu, a to zejména v prostoru mimo obec, pro který obecně platí nejvyšší dovolená rychlost 90 km/h, resp. 130 km/h na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla. Odpoutání pozornosti řidiče vozidla při těchto rychlostech byt' na jednu jedinou vteřinu může ovlivnit vznik nebezpečné situace, dopravní nehody a jejich případných následků (viz důvodová zpráva k zákonu č. 192/2012 Sb.)**.
8. Jak dále obecná část důvodové zprávy k zákonu č. 192/2012 Sb. pokračuje:

*„Změnu právního režimu umístování reklamních zařízení na pozemní komunikaci a podél ní odůvodňují zejména níže uvedené **praktické poznatky ohledně ovlivnění bezpečnosti silničního provozu. Reklamní zařízení představují zdroj ohrožení bezpečnosti silničního provozu.***

Pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci a má sloužit primárně k bezpečné a přiměřeně rychlé dopravě z místa A do místa B. Silniční správní úřady jsou ze zákona povinny zjišťovat zdroje ohrožování dálnice, silnice a místní komunikace a zdroje rušení provozu na nich. Především reklamní zařízení umístovaná na pozemních komunikacích, ale také reklamní zařízení v ochranných pásmech komunikací, představují riziko pro uživatele těchto komunikací.

*Primárním účelem reklamního zařízení je upoutat pozornost účastníků silničního provozu, přičemž nezáleží na tom, zda jím je chodec, cyklista nebo řidič vozidla. **Odpoutávání pozornosti těchto účastníků je z hlediska bezpečnosti silničního provozu krajně nežádoucí. Nevhodné je také umístování konstrukcí těchto zařízení v blízkosti pozemních komunikací či přímo na nich.***

Tyto konstrukce mohou tvořit v případě dopravní nehody pevnou překážku, která opět významně ovlivní závažnost následků takovéto nehody.

Studie využívající simulátor řízení pro zkoumání vlivů reklamních zařízení kolem silnice na pozornost a výkonnost řidičů empirickým způsobem prokazují, že přítomnost reklamních zařízení má negativní vliv na řidiče z hlediska držení správné jízdní stopy (vybočování z jízdního pruhu) a do určité míry i z hlediska dopravních nehod.

Přítomnost reklamních zařízení ovlivňuje také schopnost sledovat a zapamatovat si dopravní značky, a to zejména mimo zastavěné území obcí. Je prokázáno, že řidiči si zapamatují na dálnicích a silnicích mimo obec, na kterých se reklamní zařízení vyskytují, menší počet dopravních značek. Tento závěr neplatí v případě komunikací ve městech a obcích, kde vlivem nižší jízdní rychlosti a většího množství vlivů nedochází k výraznějším odchylkám chování řidičů na komunikacích s reklamními zařízeními a bez nich.

Neopominutelným argumentem pro zpřísnění regulace umístování reklamních zařízení na pozemních komunikacích, zejm. mimo souvisle zastavěná území obcí, je také **existence obdobných zákazů v mnoha jiných zemích Evropské unie**. Úplný zákaz reklamních zařízení podél dálnic a významných silnic je např. zaveden v Německu, Rakousku a dlouhé roky také na Slovensku. Navrhovaná úprava tedy není v celoevropském kontextu ničím výjimečným, ba naopak navazuje na obdobné zákazy v okolních zemích.“

9. Informace ohledně praktických poznatků, jimiž zákonodárce potřebu této regulace v důvodové zprávě k zákonu č. 196/2012 Sb. odůvodňuje, lze jmenovitě doplnit o následující konkrétní závěry:
 - dle závěrů studie ČVUT z roku 2011 vyplývá, že **billboard upoutá pozornost řidiče zhruba na půl sekundy a za tu dobu řidič ujede v průměru patnáct metrů s očima upřenými mimo vozovku;**
 - výsledky izraelské studie vydané v roce 2014, jejímž cílem bylo zjistit, jak se **zákaz billboardů na jedné rušné dálnici v Tel Avivu promítl do počtu nehod, potvrzují, že po zakrytí reklam poklesl počet nehod o přibližně 60 procent;**
 - ze zprávy Centra dopravního výzkumu (CDV) jednoznačně vyplývá, že **negativní vliv reklamních zařízení na chování řidičů je zřejmý.**
10. Lze tedy jednoznačně uzavřít, že **zřízení a provozování reklamních zařízení podél dálnic a silnic I. třídy ohrožovalo bezpečnost silničního provozu, a tím i život, zdraví i majetek všech jeho účastníků vždy,** tedy rovněž i v době, kdy společnost tuto praxi ještě považovala za právně dovolenou (tj. před uplynutím pěti let od účinnosti zákona č. 196/2012 Sb.).
11. Jelikož se však společnost - na základě praktických poznatků ohledně ovlivnění bezpečnosti silničního provozu - přijetím zákona č. 196/2012 Sb. shodla na závěru, že je tato praxe společensky škodlivá, učinila ji počínaje dnem 1.9.2017, resp. 6.9.2017 právně nedovolenou.
12. **Pokračování v provozování reklamních zařízení v ochranném pásmu dálnic a silnic I. třídy po tomto datu tedy zcela jednoznačně představuje jev společensky škodlivý, ba dokonce naplňující znaky trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti dle ust. § 273 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku.**
13. Co se týká objektivní stránky jednání podezřelých osob, samotné ponechání, tedy neodstranění konstrukcí, na nichž jsou reklamní zařízení umístěna, by existenci obecného ohrožení zakládat nemohlo, neboť by takové jednání samo o sobě nebylo způsobilé vyvolat (zapříčinit) stav bezprostředně se vyvíjející ke způsobení poruchy, tedy dopravní nehody se závažnými následky na životě a zdraví účastníků silničního provozu, ale „toliko“ eventuální nehodou způsobené následky prohloubit, v případě že by tyto

konstrukce tvořily pevnou překážku v rámci průběhu nehodového děje, tedy že by některé z vozidel do těchto konstrukcí narazilo, a tím tak závažnost způsobených následků citelně zvýšilo.

14. **Intenzita porušení této nově účinné (byť pro podezřelé osoby již pět let známé) zákonné povinnosti však v daném případě dosahuje mnohem závažnějšího stupně, když se tyto osoby rozhodly pokračovat i v onom nežádoucím vizuálním působení na účastníky silničního provozu.**
15. Konkrétní způsob tohoto působení je objektivně vyjádřen velkoplošným vyobrazením státní vlajky České republiky (ve snaze účelovou právní konstrukcí zajistit pro svá reklamní zařízení, coby nosičů státního symbolu podléhajících ochraně podle zvláštního zákona, nedotknutelnost ze strany orgánů veřejné moci). **Ve skutečnosti se však jedná o cílené, a tudíž vědomé atrahování vizuální pozornosti účastníků silničního provozu k problému, jež podezřelé osoby aktuálně řeší s příslušnými státními autoritami (tj. k jejich opožděnému boji proti domnělému zásahu státní moci do svobodného podnikání těchto osob v oblasti venkovní reklamy).**
16. Oznamovatel v této souvislosti zdůrazňuje, že zvolený způsob této vizuální prezentace je mnohem závažnější nežli klasická reklama, jak si ji každý vybaví z období před tímto zákazem, tedy tradiční prezentace prostřednictvím grafického vyobrazení výrobků, služeb, typicky v kombinaci s logem či slovním sdělením zadavatele příslušné reklamy. **Vizuální vjem velkoformátové státní vlajky na těchto nosičích, zvláště pak při vůbec prvním kontaktu řidiče s takovým billboardem, je totiž mnohem silnější, a to především vlivem působení faktoru určitého překvapení. Jelikož řidič něco takového nikdy předtím na vlastní oči neviděl, upoutá toto vizuální „sdělení“ jeho pozornost vždy² a velmi pravděpodobně i na mnohem delší dobu nežli reklama klasická, která v sobě takto silný moment překvapení obvykle nenese.**
17. Pokud tedy klasická reklama záměrně odváděla pozornost řidičů po určitou dobu (tj. po dobu jejího působení, kdy se z tohoto důvodu nemohli plně věnovat řízení, a tím se dle zákonodárce objektivně zvyšovala pravděpodobnost způsobení dopravní nehody), pak **nynější reklamní prezentace státní vlajky přinejmenším při prvním kontaktu řidiče s ní tuto dobu dále prodlužuje, a tudíž i pravděpodobnost způsobení dopravní nehody vlivem tohoto působení zvyšuje.**
18. Veškeré praktické poznatky ohledně ovlivnění bezpečnosti silničního provozu působením reklamních zařízení umístěných v těsné blízkosti dálnic a silnic I. třídy, na nichž byla nezbytnost jejich zákonné regulace postavena (znovu viz text důvodové zprávy k zákonu č. 196/2012 Sb.), tedy v případě zobrazení státní vlajky platí tím spíše, a tedy i s větší mírou ohrožení zájmů chráněných trestním zákonem (v podrobnostech viz níže).
19. Pokud by pak konkrétní řidič vlivem tohoto působení věnoval pozornost tomuto nestandardnímu a zcela nečekanému způsobu vizuální prezentace namísto řízení svého vozidla, a v důsledku toho způsobil dopravní nehodu, mohly by být následky takové velmi citelné (a samozřejmě zcela nezávislé na vůli podezřelých osob), včetně ohrožení života či zdraví (smrt nevyjímaje) desítek osob (např. byl-li by účastníkem dopravní nehody autobus).

III.

Právní kvalifikace

² Oznamovatel zde pro úplnost připomíná obecně známý fakt, že určitému působení velkoformátové vizuální reklamy na pozornost řidičů se objektivně nelze vyhnout nikdy, jelikož jsou tyto billboardy záměrně umísťovány do zorného pole řidiče (eliminovat vliv tohoto působení by tak bylo možné pouze zavřením očí, což by však v případě řidičů znamenalo jednání krajně nežádoucí). Samozřejmě nelze vyloučit vliv subjektivních podmínek tohoto působení, jakými jsou především konkrétně panující poměry na straně takovouto prezentací zasaženého řidiče. V případě nynějšího způsobu prezentace (vyobrazením státní vlajky) však lze s vysokou mírou pravděpodobnosti uzavřít, že objektivní účinnost jejího působení veškeré možné rozdíly v působení subjektivních podmínek zcela jednoznačně stírá.

20. Co se týká subjektů podezřelého jednání, je jednání osob vůli těchto právnických osob (tj. stav obecného ohrožení zakázanou vizuální prezentací vyvolávat) vytvářejících těmto subjektům zcela jednoznačně přičitatelné. Kdo konkrétně se v rámci jednotlivých podezřelých tohoto protiprávního jednání dopustil, tedy kdo se na rozhodnutí stav obecného ohrožení zakázanou vizuální prezentací vyvolávat významnou měrou podílel, ponechává oznamovatel na zjištění policejního orgánu. Každopádně tyto osoby nesou za toto jednání plnou trestní odpovědnost rovněž i jako osoby fyzické.
21. Objektivní stránka je podrobně popsána v předchozí části tohoto oznámení. **Kauzalita mezi způsobením obecného nebezpečí a porušením důležité povinnosti** uložené podezřelým osobám podle zákona je dána tím, že **právě porušení povinnosti stanovené v čl. II zákona č. 196/2012 Sb., a to způsobem v tomto podání podrobně specifikovaným, je bezprostřední příčinou tohoto ohrožení** (obecným nebezpečím).
22. Co se týká subjektivní stránky podezřelého jednání, zavinění zde **dosahuje formy vědomé nedbalosti**, když je ze všech shora popsaných skutečností zřejmé, že si musejí být všechny podezřelé osoby dobře vědomy, a to již s ohledem na všeobecně a především dlouhodobě známé důvody zavedení této zákonné regulace, že svým jednáním mohou způsobit porušení nebo ohrožení zájmů chráněného trestním zákonem (konkrétně života, zdraví či majetku účastníků bezprostředně hrozícího nehodového děje vyvolaného ztrátou koncentrace na řízení vlivem působení vizuální prezentace na předmětných reklamních zařízeních), a pro případ že je způsobí, jsou s tím srozuměny.
23. Objektem podezřelého jednání je pak život, zdraví a též majetek účastníků silničního provozu, které jsou vznikem nehodového děje vlivem působení nezákonné vizuální reklamy bezprostředně ohroženy. Následkem tohoto jednání je pak ohrožení těchto objektů, ježto se v tomto případě jedná o **trestný čin ohrožovací, tzn. že jeho následek spočívá toliko ve vyvolání nebezpečí, coby možnosti, resp. větší či menší pravděpodobnosti vzniku poruchy (jež ovšem nemusí nutně nastat)**.
24. Judikatura opakovaně zdůraznila, že nebezpečí intenzity uvedené v zákoně musí hrozit bezprostředně, tedy výrazně se blížit poruše. Bezprostřednost ohrožení přitom znamená, že situace se působením přírodních sil či jiného podobného nebezpečného jednání sama rychle vyvíjí k poruše a že porucha může nastat, přistoupí-li nějaká další okolnost, jejíž vznik je velmi pravděpodobný.
25. **Jiné nebezpečné jednání zde představuje provozování vizuální prezentace (státní vlajky na zakázaných reklamních zařízeních) záměrně odvádějící pozornost řidičů od vlastního řízení s tím, že v konkrétním případě (tedy za určitých objektivně panujících okolnostech) se může tento stav (toto působení) stát hlavní příčinou nezvládnutého řízení konkrétního řidiče(ů) s následkem závažné dopravní nehody zasahující život, zdraví či majetek na takové nehodě zúčastněných osob.**
26. Je přitom zcela nepochybné, že i znak způsobení obecného ohrožení tím, že budou „lidé“ vydáni v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, kdy podle dosud stále respektované, byť fakticky ne příliš přesvědčivé judikatury o minimálně sedmi současně či postupně tímto nebezpečím ohrožených osobách, je ve vztahu k podezřelému jednání jednoznačně naplněn. Jak uvedeno výše, na životě či zdraví mohou být při konkrétní nehodě vyvolané působením zakázané reklamy klidně i desítky osob (např. při hromadné nehodě či v případě nehody plně či zčásti obsazeného autobusu).

IV. Závěr

27. Oznamovatel tedy s ohledem na shora uvedené skutečnosti a právní argumentaci uzavírá, že zde existuje důvodné podezření nasvědčující tomu, že shora označené podezřelé osoby svým protiprávním jednáním (vykazujícím znaky jiného podobného nebezpečného jednání dle § 273 odst. 1 tr. zákoníku)

způsobují obecné nebezpečí tím, že vydávají lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu, přičemž tak porušují důležitou povinnost uloženu jim podle článku II. zákona č. 196/2012 Sb., a tím tak naplňují všechny znaky skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti dle ust. § 273 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Toto podezření oznamovatel žádá příslušnými orgány prověřit a v souladu s ust. § 158 odst. 2 trestního řádu současně požaduje být ve lhůtě jednoho měsíce od podání tohoto trestního oznámení vyrozuměn o učiněných opatřeních.

X

Mgr. Adrián Čech
advokát

za Kverulant.org o.p.s.
Mgr. Adrián Čech, advokát v plné moci

(podepsáno elektronicky)